

Lat roða fyri nýggjum degi

Frælsi - javnaður - broðralag. Við hesum orðum varð í farnu öld farið í hernað og stríð fyri at lyfta upp ein stætt, ið eingin stættur var, lyfta upp kúgað og trælkað menniskju, ið bórú menniskjanavn, men livdu sum kriaður við ongum rættindum og ongum sømdum. Stríðið, ið fór um allar heim, fýrdi til sigurs: fimti stættur varð ein veruleiki. So við og við batnaðu korini, og arbeiðsmenn upplivdu, at jørðin við øllum hennara gávum eisini var skapað til teirra, var ætlað øllum uttan mun til lit, starv ella ríkið. Í norðurlondum gjordist hetta ein veruleiki, og hóast beiska mótstöðu eydnaðist tað arbeiðaraflokkunum at berjast seg fram til ein meiri futa, sum gjordi, at hesi lond á øllum okkum standa sum lýsandi fyrmynd í heiminum í dag.

I hinum sætta og minsta av Norðarlondum, føðilandi okkara, tók rørsan seg upp um tað mundið, tá talan varð um at fáa í lag arbeiðsmannafelag, men ikki fyrr enn í 1925 varð flokkurin stovnaður. Sum broðraflokkar okkara úti um londini, soleiðis var og í javnaðarflokkinum ein livandi flokkur, altíð fúsar til verka at virka fyri arbeiðs- og fiskimannastættinum, fyri teimum gomlu og sjúku, at byggja landið upp soleiðis, at tað er gott at liva her, soleiðis at øll eiga javnbjóðis rættindi.

Uppskotsflokkurin skira teir okkum, mótsøðumenn okkara; eitt heiðursnavn, sum bert prógvar, at vit handla og arbeiða. So við og við verða uppskot okkara, sum ofta verða kallað bluff og valøg, viðgjord og samtykt. Ofta ganga ár og dýr tíð fer til spillis, tó at enda eydnast okkum at fáa fram tað, vit vilja og ynskja. Men enn er nógv at arbeiða fram ímóti og fyri. Fyri at nevna nakað av tí: útbýgging av vinnulivinum bæði á sjógv og landi, soleiðis tað øll stórbýgging er av, at arbeiði verður til allar hendur — lærlingaviðurskipti okkara eru ein landskomm, her má broytast og tað beinanvegin — botan av sosiallóg-gávuni, t. d. hjálpi til tey avlarnu til starv ella virki, bygging av ellisheimum og upphaldsdeildum kring landið, fáa á stovn ungdomsheim — frítíðarheim o. s. fr. — Bøta um lánviðurskiptini — og ikki at forgloyta at arbeiða fyri betri livikorum hjá arbeiðara- og fiskistætt okkara.

Nú fiskiskapurin er umlagdur, kann eg sum kvinna ikki lata vera at hugsa um øll tey mongu, mongu heim, ið næstan ongantíð hava mannin og pápan heima, har hann er gestur ístaðin fyri húsfólk. Aftrat arbeiða fiskimenn heilagt sum gerandis; mær vitandi er tað bert eitt skip ið ikki fiskar sunnudag, og teir klára seg fíggarliga akkurat líka so væl sum hinir. Hava vit ráð, og hava vit loyvi at geva størsta stætti í landinum slíka viðferð. Vil hetta ikki einaferð koma aftur um brekkur?

Lat meg enda henda greinastubba

við nokrum orðum um kvinnuna og stoðu hennara í landinum. Hin feroyska kvinnan ella beinari mamm-an hevur altíð verið høgt í metum. Væl og virðiliga og dugnaliga hevur hon røkt heim sitt, og síðan fiski

Jona Henriksen

skapurin gjordist høvuðvinnan, hevur hon uppalst bornini, umframt at nógv útiarbeið hevur verið lagt á hana. Men kvinnan í útistarvi her í mannfolksamfelagi okkara er komin ógviliga stutt. Í næstan øllum stovrum fær hon minni løn, bert tí hon er kvinna. Er hon gift og arbeiðir úti, virðir samfelagið hana ikki so mikið, at hon fær sína egnu skattarokning. Í okkara tíð verður tosað so nógv um útbúgving, men ikki eiga vit ein húshaldsskúla, har okkara ungu kvinnur fara at fáa sær kunnleika og vegleiðing í húshald, týðningarmesta starv kvinnunnar. At fara til útlondini á hesar

skúlar er ikki tað sama, og vil aldri verða tað, og tí má ein skúli fáast í lag beinanvegin, har kvinnurnar læra at taka av landsins gróðri.

Á so at siga øllum samfelagsokkum er kvinnan við, men ikki í stjórnan av landi og býi og bygðum. Higartil hevur hon verið nøgd við at rørt vogguna; men er tað nóg mikið í dag. Líka so náttúrligt tað er, at maður og kvinna eru felags um heimidi og arbeiða felags í virki-um, skrivstovum o. s. fr., líka so náttúrligt skuldi eitt samarbeið verði í stýrisslagnum. Helvtin av veljarunum eru kvinnur. Í 51 ár hava vit átt rættin at velja og vera valevni, men enn er eingin kvinna sett inn á ting. Nógv mál liggja á lani og nógv nýggi eru at arbeiða fyri. Øll hesi høvdu óivað verið skjótari og kanska betri loyst, um kvinnur eisini vóru við. Har aftrat koma so mál fyri, sum ætlandi lógu betri fyri at verða loyst av kvinnum.

Javnaðarflokkurin hevur í stevnuuskra síni: javnbjóðis rættindi fyri mann og kvinnu — javnbjóðis løn og sama arbeiði. Minnst til hetta valdagin. Henda dag, tá tjóðin hevur landsins lagnu í sínum hondum, tá hon velur tey umboð, hon ynskir, skulu stjórna landi og fólki komandi 4 árin.

Fylkist um javnaðarflokkinn! Lat okkum seta ein sterkan javnaðarflokk inn á ting!

Lat málið hesa ferð verða: Javnaðarflokkurin í meiraltala, so vil roða fyri nýggjum degi á øllum okkum til gagns fyri land og fólk.

Jona Henriksen.

Fiskimarksmálið

Tað er royndur lutur, at undir seinasta landsstýri hendi tað:

AT 12 ÁRA SÁTTMALIN UM 3 MILA FISKIMARK VARÐ AVTIKIN

AT FYRST VARÐ 12 MILA MARK VIÐ UNDANTAKSREGLUM FYRI BRETAR VUNNIÐ

AT SÁTTMALATÍÐIN VIÐ BRETAR VARÐ STYTT VIÐ 4 ÁRUM

AT SEINAST VARÐ REINT 12 MILA MARK VUNNIÐ

Tað var undir seinasta fólka-flokkstýri, at vit fingur vanlukku-sáttmálan um 3 mila mark í 12 ár. Alt hetta varð kveistrað til viks undir seinasta landsstýri og reint 12 mila mark vunn-ið. Eftir var bara — ja, einki annað at gera, tá sjálvstýrislandsstýrið tók við uttan at áseta útflytingar-

dagin. TAÐ ER EINASTI LUTUR HETTA LANDSSTYRIÐ EIGUR Í FISKIMARKSMÁLINUM — HVORKI DEIL ELLA LUT AFTRAT. Og hetta varð gjørt og vunn-ið, hóast Hákon Djurhuus, lögmaður, lat danir vita, at hann hóldi pá havenes friðede.

Vit steðga ikki har, og JAVNAÐARFLOKKURIN helmar ikki í fyrr enn

ALLUR GRUNNURIN KRING FØROYAR ER INNAFYRI OKKARA FISKIMARK!!

IKKI RÁÐ

Dagblaðið um sosiallóg-gávuna í 1960:

»Fólkaflokkurin hevur ásað, at vit HAVA IKKI RÁÐ at bera hesa sosiallóg-gávu.

LOGMAÐUR LEGGUR EFTIR KRAG

A politiskum fundi í Norðoyum skuldsætti Hákon Djurhuus, lögmaður, Jens Otto Krag, forsætisráðharra, fyri ósmiliga at leggja seg út í feroyskan partapolitikk.

So lági kunnu eisini lógmenn ríða!

TOP-TEN

1. Have You Seen Your Mother, Baby (The Rolling Stones)
2. Barndomshemmet (Sven Ingvars)
3. Too Soon To Know (Roy Orbison)
4. Kära (Ase Wentzel)
5. Insurance (Hank Locklin)
6. (Yes) I'm Hurting (Don Gibson)
7. Snow Flake (Jim Reeves)
8. I Can't Stop Loving You (Jim Reeves)
9. Distant Drums (Jim Reeves)
10. Love Letters (Elvis)

GARRARD plátuspelara!

at seta til radio kr. 195,-
skiftari at seta til radio kr. 260,-
v/ hátalara til battari og SEV kr. 425,-

Pláturmar fáast hjá

H. C. W. TORGARÐ,
telf. 2043.

fær tað fyrst meiriluta — Okkara frælsa stýrslag skúgvað til viks, fjöldin trælbandin.

Nú sigur tú kanska, slíkt hendir ikki okkum, ikki her. Til tað svari eg: Hygg um heimin í dag, og tú sær svarið.

Slikar kreftir standa altíð í sterkari andstöðu til javnaðarrørslna, ið er besta verja og skjoldur fyri demokrati og frælsi.

Minst til, tú ungi veljari: Hugsað teg væl um!

Sitið ikki heima; bið tinar javnlíkar koma við. Verjið frælsið, — okkara rætt at tosa og trúgva, arbeiða og virka í hesum litla landi, sum er okkara.

Veljið valevni javnaðarmanna! Svikjið ikki tykkum sjálvi!

Nólsoy, hin 1. 11. 1966

Ólavur Nólso.

Skúlamál - uppaling

Tað er gamalt orð, ið sigur: »Ungur nemur, gamal fremur«. Hetta er satt og beinrakið sagt. Skulu vit feroyingar, sum endamálið sjálvsagt má vera hjá okkum, »gerast sjálvbjarnir og ganga fram í øllum lutum.« Sum tikið verður til, so krevast av okkum nógv.

Okkara ungdomur er veruliga tað einasta »aktive«, vit kunnu byggja okkara framtíð á. Sum ein skilamaður tók til her úti sunnudagin: Peningar, skip, vegir, skúlar við meira er gott. Uttan ein vælútbúgvan ungdom, eingin havn fyri stavn hjá Føroya skútu.

Nú vil onkur spyrja: hvat kanst tú gera við tað, er tú búgvin at siga, hvussu okkara ungdomur skal upp-alast?

Tað haldi eg meg kunna svara soleiðis uppá. Eg eigi sjálvur børn, komin í tann viðbrekna og erkvísna aldur, hvorki vaksin ella barn. Ein aldur, har hin ungi er lættur at ávirka, bæði ein og annan veg. Tað er tí álvarsamt og umráðandi, at hesi ungdomur, okkara ungdomur, fær so holla útbúgving, sum vit eru ment at veita.

Eitt er vist, tann dag tey ungu sjálvi standa í andgletti, í livins strevi og baksi, tá kemur tað teimum til góðar, sum lagt varð í beinini. —

Nókur orð til mínar bygdamenn:

Nú taka vit okkum um reiggi, reisa okkara børnum ein prýðiligan skúla, okkum sjálvum til heiðurs, okkara ungdomi til frama. Vit mega og kunna gera tað, og tað kann gerast skjótt, um vilji er.

Peningur er eingin meinbogi, grunokið heldur ikki. Latíð okkum fara til verka, jú fyrr jú betur. Nú má spónurin setast í greytin.

Vit megu øll royna at halda teimum ungu til bókina, so leingi tað er møgulegt. Vit skulu av øllum alvi, foreldur, verjar, kennarar, gera teim ungu gott.

Uttan holla útbúgving einki starv. Uttan hollan kunnleika einki sjálvsálit, einki demokrati. Uttan satt demokrati, eingin sonn sosialisma.

Endamálið hjá okkum javnaðarmonnum er tí: Einki barn við evni-um úr skúlanum áðrenn lokið er realpróg. Tað vil koma at hava ómetaligan týðning um nókur ár.

Allir 3 litir eru í

ELABOGANUM

fakliga málningahandlinum í Tórsgøtu 16 tlf. 2120 Tórshavn

Veljið javnaðarmenn á ting!